

6-8. S?n?flar ?leti?im Beceri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). 6-8. S?n?flar ?leti?im Beceri Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16134>

Özet

6-8. Sınıflar İletişim Beceri Ölçeği (İBÖ), ortaokul 6., 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin matematik dersi öğretim programında belirtilen iletişim becerilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, 4'lü Likert tipi derecelendirme formatında olup, toplam 15 maddeden ve üç alt boyuttan oluşmaktadır. Geliştirme çalışması, ölçeğin yapısal geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamak üzere kapsamlı istatistiksel analizler içermektedir.

Bu ölçek, öğrencilerin matematiksel düşüncelerini ifade etme, şekil ve sembolleri yorumlama, matematiksel dili günlük yaşam durumlarında kullanma gibi temel iletişim yeteneklerini değerlendirmeyi hedeflemektedir. Ölçeğin geliştirilme süreci, Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde yürütülen bir doktora tezi kapsamında tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

İletişim becerisi, matematik eğitimi, 6-8. sınıflar, ölçek geliştirme, Likert, matematiksel dil, ölçme aracı.

Yazarlar

İlknur ÖZPINAR

Amaç

Ölçeğin temel amacı, 6. ve 8. sınıflar arasındaki öğrencilerin matematik öğretim programında tanımlanan iletişim becerileri düzeylerini geçerli ve güvenilir bir şekilde belirlemektir. Bu becerilerin ölçülmesi, eğitimcilerin ve araştırmacıların öğrencilerin matematiksel kavramları anlama ve ifade etme yeterliliklerini değerlendirmesine olanak tanır.

Ölçek, öğrencilerin matematiksel bilgiyi okuma, dinleme, konuşma ve yazma yoluyla aktarma yeteneklerini sistematik olarak analiz etmek için tasarlanmıştır. Bu sayede, matematiksel iletişimdeki güçlü ve zayıf yönlerin tespit edilmesi hedeflenmiştir.

Yapı

6-8. Sınıflar İletişim Beceri Ölçeği, matematiksel iletişim becerisi yapısını üç temel alt boyutta incelemektedir:

Okuma ve Dinleme: Öğrencilerin matematiksel şekilleri, sayılar ve sembolleri doğru bir şekilde okuma ve yorumlama yeteneğini kapsar (3 madde).

Konuşma ve Yazma: Öğrencilerin matematikte kullanılan kelimelere, sembol ve terimlerin

anlamlar?n? sözlü veya yaz?l? olarak ifade etme becerisini içerir (6 madde).

Matematik Dilini Etkili Kullanma: Matematiksel dili günlük hayata ait durumlarda uygun ve etkili bir biçimde kullanma yeterlili?ini de?erlendirir (6 madde).

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini belirlemek amacıyla temel bile?enler faktör analizi uygulanm??t?r. Analiz öncesinde veri setinin faktör analizi için uygunlu?u test edilmi?tir.

Örnekleme Yeterlili?i: Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi de?eri 0.895 olarak bulunmu?tur. Bu yüksek de?er, örneklemin faktör analizi için yeterli oldu?unu göstermektedir.

Korelasyon Uygunlu?u: Barlett Sphericity testi, korelasyon matrisinde yüksek oranl? korelasyonlar?n varl??n? test etmi? ve $\chi^2=1.962$ (sd=105) de?eri ile $p<.001$ anlaml?l?k düzeyinde bulunmu?tur. Bu sonuç, de?i?kenler aras?nda faktörlenebilir düzeyde ili?ki oldu?unu do?rulamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, faktör analizi sonuçlarıyla birlikte de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k güvenilirli?i, Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsayılar? hesaplanarak belirlenmi?tir. Yap?lan güvenilirlik analizleri sonucunda a?a??daki istatistiksel de?erler elde edilmi?tir:

Faktör yükleri ve özde?erler.

Aritmetik ortalamalar ve standart sapma de?erleri.

Çarp?kl?k (skewness) ve bas?kl?k (kurtosis) de?erleri.

Ortak varyans de?erleri (λ^2).

Madde ay?rt edicilik de?erleri (t) ve madde-toplam puan korelasyon de?erleri (r).

Faktörlerin aç?klad?klar? varyans yüzdeleri.

Bu de?erler, ölçe?in alt boyutlar?n?n ve genel yap?s?n?n yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Faktör analizinde, faktörlerin birbirinden ba??ms?z yap?lar olu?turmas?n? sa?lamak amacıyla varimax dik döndürme i?lemine ba?vurulmu?tur. Toplam faktör say?s?na karar verme sürecinde özde?er (eigen value), toplam varyansa katkı yüzdesi ve çizgi grafi?i (scree plot) ölçütleri kullan?lm??t?r.

Analizin ilk sonuçlar?, ölçe?in özde?eri 1.00'in üzerinde olan üç bile?ene sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Çizgi grafi?i incelendi?inde de, en belirgin k?r?lman?n üçüncü faktörde oldu?u

gözlenmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in teorik olarak öngörülen üç alt boyutlu yap?s?n? istatistiksel olarak desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: 15 madde, 3 alt boyut

Derecelendirme: 4'lü Likert (1=zayıf - 4= çok iyi)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ortaokul Ö?rencileri

Ya? Grubu: 6-8. S?n?flar (Yakla??k 11-14 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Matematik ö?retim program?nda yer alan ileti?im becerilerini ölçmeye yönelik bir çal??ma kapsam?nda yer alan ö?renciler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (self-report) veya gözlem temelli derecelendirme (ö?retmen/ara?t?rmac? taraf?ndan).

Anahtar Kelimeler

Matematiksel ileti?im, temel bile?enler faktör analizi, güvenilirlik, geçerlik, Cronbach Alfa, Varimax.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: ?lknur ÖZPINAR

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresi: ilknurozpinar@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Karadeniz Teknik Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon (Tez dönemi itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, ?lknur Özp?nar taraf?ndan 2012 y?I?nda tamamlanan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmis?tir. Ölçe?in akademik kullan?m izinleri ve ticari ücretlendirme detaylar? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan

indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: [6-8-siniflar-iletisim-beceri-olcegi-toad.pdf](#)

Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi bağlantısı: [tez.yok.gov.tr](#)

Kaynaklar

Özpenar, ?. (2012). *6-8. sınıflar matematik öğretim programında yer alan becerileri ölçmeye yönelik ölçek geliştirme çalışması* (Doktora tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

Kalaycı, ?. (2010). *SPSS Uygulamaları Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Gazi Kitabevi. (Bu kaynak, geçerlik analizlerinde kullanılan istatistiksel yöntemlerin dayanağını oluşturmaktadır.)

6-8. Sınıflar İletişim Beceri Ölçeği Maddeleri

Ölçek toplam 3 alt boyut ve 15 maddeden oluşmaktadır:

Okuma ve Dinleme (3 madde): Şekil, sayı ve sembolleri doğru şekilde okur.

Konuşma ve Yazma (6 madde): Matematikteki kavram, sembol ve terimlerin anlamlarını ifade eder.

Matematik Dilini Etkili Kullanma (6 madde): Matematiksel dili günlük hayata ait durumlarda uygun ve etkili bir biçimde kullanır.